PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

Publicznego Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego im. bł. ks. Jerzego Popiełuszki w Łazach

„Wy jesteście solą dla ziemi.
Lecz jeśli sól utraci swój smak, czymże ją posolić?” *Mt 5,13*

„Nie daj się zwyciężyć złu,
ale zło dobrem zwyciężaj!”
Rz 12,21

„To nie programy chronią, lecz ludzie. Osoby chronią Osoby swoimi decyzjami. ”
– K. Wojcieszek

WSTĘP

1. Celem działań podejmowanych przez wychowawców i nauczycieli zatrudnionych w liceum jest wychowanie ucznia, w taki sposób, aby kształtował charakter, rozwijał swoje talenty i zdolności w sposób zgodny z nauczaniem Kościoła Katolickiego.
2. Jako szkoła katolicka chcemy wspierać Rodziców w motywowaniu młodego człowieka do wybierania tego, co dobre w świetle Ewangelii dla niego i dla ludzi, a przez to osiągania pełni człowieczeństwa.
3. Chcemy, aby każdy Absolwent miał świadomość wolności i godności Dziecka Bożego, był uczciwym obywatelem Polski oraz szanował ludzi bez względy na narodowość i wyznanie.
4. Program wychowania i profilaktyki jest otwartym projektem, gdyż harmonogram działań jest każdorazowo dostosowywany do potrzeb danego zespołu uczniowskiego.
5. Diagnozę potrzeb przeprowadza wychowawca klasy wraz z psychologiem i pedagogiem na początku roku szkolnego.

KAZANIE NA GÓRZE

W realizacji działań wychowawczych chcemy opierać się na Ośmiu Błogosławieństwach, które kierują uczniów ku szczęśliwemu-błogosławionemu życiu:

1. Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.
2. Błogosławieni, którzy się smucą, albowiem oni będą pocieszeni.
3. Błogosławieni cisi, albowiem oni na własność posiądą ziemię.
4. Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości, albowiem oni będą nasyceni.
5. Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią.
6. Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą.
7. Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazwani synami Bożymi.
8. Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie dla sprawiedliwości, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.

PATRON SZKOŁY – BŁOGOSŁAWIONY KSIĄDZ JERZY POPIEŁUSZKO

W realizacji działań wychowawczych chcemy opierać się na przykładzie życia Błogosławionego Księdza Jerzego Popiełuszki, który:

- poprzez pryzmat Ewangelii i nauczania Kościoła interpretował moralny wymiar współczesności,
- nawoływał do codziennej, ludzkiej solidarności,
- głosił prawo do życia w wolności i sprawiedliwości,
- w swoim nauczaniu podkreślał znaczenie Ojczyzny oraz patriotyzmu,
- protestował przeciw aktom bezprawia i przemocy,
- organizował liczne działania charytatywne,
- wspomagał ludzi prześladowanych i skrzywdzonych,
- podnosił ludzi z kolan, umacniał w nich wiarę i nadzieję,
- był wierny Bogu aż do śmierci.

ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE:

1. Zadaniem szkoły katolickiej jest przekazywanie wartości, norm i postaw. Wychowanie personalistyczne obejmuje całą osobowość człowieka i wszystkie aspekty jego życia. Dotyczy rozwoju duchowego, intelektualnego, emocjonalnego, fizycznego i społecznego.
2. Wychowanie odbywa się poprzez wzmacnianie tego, co dobre, podejmowanie działań, które służą pełnemu rozwojowi człowieka oraz przeciwdziałanie postawom niszczącym jego godność.

3. Wszyscy członkowie społeczności szkolnej znają program wychowawczo-profilaktyczny i są jego współtwórcami w kolejnych etapach jego realizacji.
4. Wszyscy pracownicy szkoły zgodnie podejmują współodpowiedzialność za codzienną realizację programu wychowawczo-profilaktycznego w zakresie swoich obowiązków i kompetencji.
5. Rodzice uczniów poprzez wybór szkoły katolickiej im. bł. Ks. Jerzego Popiełuszki akceptują realizowany w szkole program wychowawczo-profilaktyczny. Oznacza to spójność domu i szkoły w kształtowaniu osobowości uczniów i prowadzeniu ich do dojrzałości.
6. Za przygotowanie harmonogramu realizacji planów wychowawczo-profilaktycznych w danym roku szkolnym odpowiedzialny jest wychowawca klasy, który w ścisłej współpracy z rodzicami uczniów, nauczycielami uczącymi daną klasę, duszpasterzem szkoły, psychologiem szkolnym oraz dyrektorem planuje działania.
7. Program i zrealizowane działania podlegają ewaluacji na koniec roku szkolnego.
8. Nauczyciele, Wychowawcy i Rodzice uczniów własnym przykładem i konsekwencją przygotowują młodzież do pogłębiania wiary poprzez budowanie dobrych i zdrowych relacji z drugim człowiekiem.
9. Cechami nauczycieli powinny być: odpowiedzialność, dążenie do prawdy, optymizm, wytrwałość i cierpliwość, umiejętność słuchania, dyskrecja, umiejętność przewidywania oraz otwartość na potrzeby i możliwości uczniów.
10. Dla wszystkich osób będących w społeczności szkolnej wyznacznikiem podejmowanych działań jest Ewangelia.
11. Od wszystkich pracowników szkoły oczekuje się stałej formacji oraz podnoszenia kompetencji wychowawczych.
12. Proces wychowania jest realizowany w czasie zajęć dydaktycznych, przerw oraz podczas uroczystości szkolnych, świąt kościelnych i narodowych, wycieczek, pielgrzymek, zajęć sportowych i rekreacyjnych.

WYCHOWANIE I PROFILAKTYKA – TO WARTO PAMIĘTAĆ

1. **Najważniejsze czynniki wpierające prawidłowy rozwój oraz chroniące dzieci przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i uzależnieniami, to:**
   a) silna więź z rodzicami,
   b) zainteresowanie nauką szkolną i silna więź ze szkołą,
   c) regularne praktyki religijne,
   d) poszanowanie prawa, norm, wartości i autorytetów społecznych,
   e) przynależność do pozytywnej grupy.
2. **Główne czynniki wspierające i chroniące związane z rodziną:**
   a) wspierający i opiekuńczy rodzice,
   b) harmonia w rodzinie,
   c) bezpieczna i stabilna rodzina,
   d) wspierające relacje z innymi dorosłymi i dziećmi,
   e) silne normy i moralność rodziny.
3. **Główne czynniki wspierające i chroniące związane ze szkołą:**
   a) poczucie przynależności;
   b) pozytywny klimat szkoły;
   c) prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza;
   d) wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy;
   e) okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć;
   f) zdecydowana niezgoda szkoły na przemoc.
4. **Kolejność działań profilaktyczno-wychowawczych podejmowanych przez dorosłych wobec uczniów powinna być następująca:**
   a) przekazywanie wartości (człowiek, jego zdrowie, godność stanowią wartość, każdy człowiek jest osobą niepowtarzalną),

b) przekazywanie norm (należy chronić każdego człowieka, nie wolno go niszczyć, bić, dokuczać mu),
c) budowanie postaw i relacji.

5. Lista wartości, które wspierają młodego człowieka w prawidłowym rozwoju oraz promocji zdrowia i działań profilaktycznych

- godność człowieka,
- wiara,
- prawda,
- miłość,
- radość,
- szacunek dla innych,
- przyzwoitość (bycie *fair)*
- odpowiedzialność za siebie i innych,
- rozwój,
- piękno,
- odwaga,
- pracowitość,
- samokontrola,
- zaufanie,
- wdzięczność,
- lojalność,
- opiekuńczość.

DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ SZKOŁĘ:

I. W ramach wzmacniania roli rodziny szkoła proponuje warsztaty dla Rodziców, bieżącą współpracę psychologa przy rozwiązywaniu problemów oraz spotkania podnoszące kompetencje rodzicielskie.

II. W ramach działań szkoły podejmujemy następujące działania wzmacniające:

1. Poczucie przynależności:

- ✓ budowanie dobrego klimatu klasy poprzez działania wychowawcze wszystkich nauczycieli oraz w szczególnym stopniu wychowawcy klasy,
- ✓ wyjazdy klasowe i szkolne,
- ✓ wzmacnianie poczucia bycia Polakiem poprzez pielęgnowanie tradycji narodowych,
- ✓ wzmacnianie poczucia bycia chrześcijaninem w Kościele Powszechnym,
- ✓ wspólne przeżywanie świąt narodowych – uroczystości, akademie,
- ✓ rekolekcje,
- ✓ wspólne działania charytatywne,
- ✓ bale i imprezy szkolne,
- ✓ treningi umiejętności społecznych,
- ✓ udział w zawodach sportowych.

2. Pozytywny klimat szkoły:

- ✓ personalistyczne podejście do ucznia,
- ✓ mocny nacisk na relacje w szkole bez rywalizacji,
- ✓ budowanie poczucia wartości każdego ucznia poprzez umożliwienie mu rozwijania talentów oraz wyrównywania deficytów,
- ✓ trening umiejętności rozwiązywania konfliktów,
- ✓ jasne kryteria oceniania,
- ✓ życzliwość i jasne, spójne zasady w codziennej pracy szkoły,
- ✓ konsekwentne przestrzeganie zasad i granic.

3. **Prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza:**
   - ✓ wspólne organizowanie imprez szkolnych,
   - ✓ działania charytatywne w ramach szkolnego koła Caritas oraz działań na rzecz innych wybranych przez uczniów w ramach indywidualnych zainteresowań,
   - ✓ wzmacnianie wzajemnej pomocy i uważności na potrzeby drugiego człowieka.
4. **Wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy:**
   - ✓ uczenie postaw prospołecznych w ramach wszystkich zajęć na terenie szkoły,
   - ✓ zwracanie uwagi na poziom relacji między uczniami,
   - ✓ promowanie pomocy koleżeńskiej,
   - ✓ konsekwentne przestrzeganie ustalonych zasad i regulaminów z uwzględnieniem indywidualnej sytuacji ucznia.
5. **Okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć:**
   - ✓ jasne kryteria oceniania,
   - ✓ organizowanie na terenie szkoły kół zainteresowań,
   - ✓ organizowanie konkursów szkolnych,
   - ✓ udział w konkursach pozaszkolnych,
   - ✓ udział w zawodach sportowych,
   - ✓ praca w ramach projektów.
6. **Zdecydowana niezgoda szkoły na przemoc:**
   - ✓ warsztaty jak radzić sobie z emocjami,
   - ✓ trening zastępowania agresji,
   - ✓ empatia i asertywność w relacjach na co dzień,
   - ✓ konsekwencje w przypadku zachowań agresywnych; fizycznych i psychicznych.
7. **Działania wspierające:**
   - ✓ warsztaty dotyczące zdrowego odżywiania i prawidłowego trybu życia,
   - ✓ warsztaty na temat bezpiecznego korzystania z technologii komunikacyjno –informacyjnej,
   - ✓ warsztaty na temat zagrożeń związanych z substancjami psychoaktywnymi,
   - ✓ współpraca z autorami programu: Archipelag Skarbów – warsztaty związane z seksualnością człowieka,
   - ✓ współpraca ze Szkołą dla Rodziców,
   - ✓ współpraca ze środowiskiem żołnierzy AK,
   - ✓ współpraca z parafią św. Marii Magdaleny w Magdalence.
8. **Budowanie tradycji szkolnych:**
   - ✓ rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego Mszą św. w kościele św. Stanisława Kostki w Warszawie, przy grobie bł. ks. Jerzego Popiełuszki,
   - ✓ Dzień Patrona Szkoły,
   - ✓ Dzień Komisji Edukacji Narodowej,
   - ✓ ślubowanie uczniów kl. I,
   - ✓ spotkanie wigilijne,
   - ✓ Święto Niepodległości,
   - ✓ studniówka,
   - ✓ śniadanie wielkanocne,
   - ✓ pożegnanie absolwentów.

REFLEKSJE NA POSZCZEGÓLNYCH POZIOMACH EDUKACYJYCH

Kl. I - Kim jestem?
KL. II - Jestem we wspólnocie: rodzina, klasa, szkoła, Kościół
Kl. III - Moja przyszłość z innymi i dla innych.

WYCHOWANIE I PROFILAKTYKA – „KU CZEMU I JAK”
– CZYLI CELE SZCZEGÓŁOWE I SPOSOBY ICH REALIZACJI

BŁOGOSŁAWIENI UBODZY W DUCHU, ALBOWIEM DO NICH NALEŻY KRÓLESTWO NIEBIESKIE. BŁOGOSŁAWIENI CZYSTEGO SERCA, ALBOWIEM ONI BOGA OGLĄDAĆ BĘDĄ.

UBOGI DUCH, KTÓRY CZYNI SERCE CZYSTYM		
CELE SZCZEGÓŁOWE	**SPOSOBY REALIZACJI**	**ODPOWIEDZIALNI**
Uczeń:		
uznaje, że Bóg jest Stwórcą świata	codzienna modlitwa przed lekcjami, poniedziałkowa modlitwa szkolna, uczestnictwo w liturgii Pierwszego Piątku, lekcje religii, czytanie literatury i prasy katolickiej oraz internetowych portali katolickich, poznawanie przykładów świętych i błogosławionych zwłaszcza bliskich czasom współczesnym, uczestnictwo w szkolnych rekolekcjach wielkopostnych i adwentowych, uczestnictwo w życiu parafii, praktyka sakramentu pojednania, nauka pieśni religijnych,	katecheci, wychowawcy, nauczyciele, psycholog, pedagog szkolny, duszpasterz szkolny, dyrektor
wie, że jest dzieckiem Bożym		
wie, że jest przeznaczony do świętości		
zna Dekalog i Przykazanie Miłości oraz rozumie ich znaczenie w życiu człowieka		
rozumie potrzebę kształtowania sumienia dla właściwego wzrastania w wierze		
rozwija umiejętność krytycznego i samodzielnego myślenia w oparciu o zasady wiary i wiedzy	wszystkie lekcje ze szczególnym uwzględnieniem lekcji religii, matematyki, historii, WOK-u godziny wychowawczej,	
rozpoznaje właściwą hierarchię wartości		
kształtuje umiejętność wyborów decyzji w duchu Ewangelii	lekcje religii, rekolekcje, spotkania z autorytetami, czytanie literatury, dyskusje, przykłady	
ma adekwatne podejście do rzeczy materialnych		
zna wartość życia	lekcje religii, lekcje biologii, lekcje historii, godziny wychowawcze, lekcje języka polskiego, warsztaty profilaktyczne, wycieczki, koncerty, muzea, konkursy recytatorskie, konkursy artystyczne, konkursy dotyczące profilaktyki, wartości życia itd.	
zna wartość zdrowia		
zna wartość piękna		
dostrzega piękno w otaczającym świecie		

rozeznaje swoje talenty i zdolności i rozwija je	warsztaty z psychologiem, godziny wychowawcze, wszystkie zajęcia szkolne, praca w grupach, przygotowywanie projektów szkolnych, udział w rekolekcjach, uczestnictwo w kulturze, udział w zajęciach wyrównawczych i rozwijających zainteresowania, przygotowywanie się i udział w konkursach przedmiotowych, artystycznych, sportowych, wspólne świętowanie – spotkanie wigilijne, śniadanie wielkanocne, Dzień Matki, Dzień Ojca, Dzień Dziecka, Dzień Patrona, Dzień Świętości Życia, przykłady życia wielkich ludzi,	
zna i akceptuje swoje ograniczenia		
pracuje nad rozwojem intelektualnym		
pracuje nad swoją formacją i rozwojem religijnym		
pracuje nad rozwojem fizycznym		
rozumie pojęcie przyjaźni i miłości		
potrafi pielęgnować przyjaźń		
rozumie pojęcie miłości		
rozumie wartość i znaczenie nadziei i radości		
rozumie znaczenie rodziny		
zna odpowiedzialność i zagrożenia związane z potrzebą powodzenia, posiadaniem władzy, stanowiska i uznania	warsztaty z psychologiem i pedagogiem szkolnym, codzienna praca, dyskusje, obserwacje, godziny wychowawcze	
potrafi zawierzyć woli Bożej	obchodzenie świąt związanych z Matką Bożą, pielgrzymki do sanktuariów Maryjnych, pogłębianie znajomości faktów z życia Maryi i Józefa w kontekście zawierzenia	
jest gotowy do poświęceń kierując się dobrem innych	udział w wolontariacie, praca w Szkolnym Kole Caritas, pomoc koleżeńska, zaangażowanie w życie szkoły oraz społeczności lokalnej – parafii, miejscowości zamieszkania, warsztaty umiejętności społecznych	
jest empatyczny i wrażliwy na potrzeby innych		
szanuje innych ludzi		
potrafi się dzielić z innymi		
rozróżnia co jest potrzebne, ważne, a co jest tylko zachcianką, nie wpływającą na rozwój	stwarzanie okazji do refleksji przy okazji lektur, filmów, codziennych sytuacji szkolnych, zajęcia z psychoedukacji, warsztaty asertywności i empatii, udział w konkursach grupowych np. „Matematyka bez Granic”, drużynowe zawody sportowe, wspólna organizacja imprez szkolnych, udział w scholii szkolnej, praca w kole teatralnym	
umie ograniczyć swoje potrzeby do tego, co wpływa na wzrastanie w dobrym		
potrafi ustąpić innym bez poczucia, że zawsze musi mieć rację		
szuka prawdy		
potrafi przyjąć uwagę i krytykę bez urazy		
potrafi przyznać się do niewiedzy, do błędu, do popełnionego wykroczenia		

potrafi dzielić się zasługami i sukcesami z innymi – „nie tylko ja, inni też”		
jest świadomie posłuszny swoim Rodzicom i przełożonym	codzienne sytuacje szkolne, współpraca z domem opieki, współpraca ze środowiskiem Żołnierzy AK, obchodzenie świąt patriotycznych, pogłębianie wiedzy historycznej, pielgrzymki, opieka nad grobami żołnierzy	
wobec osób starszych odnosi się z szacunkiem		
szanuje i podtrzymuje polską historię i tradycję		
zna i szanuje polskich bohaterów narodowych		
ma szacunek dla innych kultur, wyznań, narodów	współpraca z SGH - wolontariat, zapraszanie do szkoły osób innych wyznań i narodowości, współpraca ze szkołami katolickimi w innych krajach,	
wypowiada się poprawną polszczyzną	wszystkie lekcje, lekcje języka polskiego, obchodzenie Dnia Języka Polskiego, Dnia Teatru, Dnia Czytelnictwa	
korzysta z dostępnych źródeł informacji w celu rozwoju ku dobru	lekcje informatyki, zajęcia przedmiotowe, korzystanie z biblioteki szkolnej, warsztaty dotyczące sensownego korzystania z mediów społecznościowych i cyberprzestrzeni	
umie zorganizować swój czas na modlitwę, pracę, wypoczynek, bycie z innymi, zabawę, sport, rekreację	godziny wychowawcze, wykorzystanie możliwości dziennika elektronicznego w kontekście planowania pracy, warsztaty na temat organizacji czasu	
wie jak się zdrowo odżywiać	lekcje techniki, godziny wychowawcze, lekcje biologii, udział w konkursach i projektach dotyczących racjonalnego odżywania się	
stosuje zasady zdrowego odżywiania		
rozumie pojęcie godności kobiety i mężczyzny	lekcje WDŻ, godziny wychowawcze, lekcje biologii, lekcje religii, lekcje j. polskiego, rekolekcje, udział w programie Archipelag Skarbów, zajęcia z psychologiem i pedagogiem szkolnym, warsztaty profilaktyczne dotyczące uzależnień	
akceptuje swoją płeć i przyjmuje odpowiedzialność z nią związaną		
rozumie potrzeby ciała w świetle daru Bożego		
prawidłowo ocenia zagrożenia dla swojego zdrowia i nie podejmuje działań przeciwko swojemu zdrowiu fizycznemu i psychicznemu		

**BŁOGOSŁAWIENI CISI,
ALBOWIEM ONI NA WŁASNOŚĆ
POSIĄDĄ ZIEMIĘ.
BŁOGOSŁAWIENI,
KTÓRZY WPROWADZAJĄ POKÓJ,
ALBOWIEM ONI
BĘDĄ NAZWANI SYNAMI BOŻYMI.**

ŁAGODNA CICHOŚĆ, KTÓRA PRZYNOSI POKÓJ		
CELE SZCZEGÓŁOWE	**SPOSOBY REALIZACJI**	**ODPOWIEDZIALNI**
Uczeń:		
przyjmuje, że Bóg jest najwyższą instancją wartości, zasad moralnych i miłości	lekcje religii, przykład dorosłych, wszystkie zajęcia szkolne	katecheci, wychowawcy, nauczyciele, psycholog, pedagog szkolny, duszpasterz szkolny, dyrektor
rozumie, że wiara i miłość do Boga i ludzi nie opiera się na emocjach		
rozpoznaje i nazywa emocje	lekcje wychowawcze, warsztaty psychoedukacyjne, bieżące reagowanie w codziennych sytuacjach, warsztaty dotyczące korzystanie z portali społecznościowych, szeroko rozumianej „kultury w sieci”	
kształci umiejętność wyrażania uczuć		
zna sposoby radzenia sobie ze stresem		
panuje nad głosem i słowami		
wyraźnie i jasno formułuje wypowiedzi		
pogłębia umiejętność komunikacji		
przestrzega form grzecznościowych		
rozwija w sobie umiejętność reagowania na nieakceptowane zachowania innych		
potrafi rozwiązywać konflikty		
potrafi okazać radość		
rozwija umiejętność współpracy z ludźmi		
potrafi się wspólnie bawić	organizacja wspólnego świętowania urodzin, bale i dyskoteki szkolne, studniówka, wycieczki	
dba o kulturę stroju ubierając się stosownie do miejsca, czasu i sytuacji	przestrzeganie regulaminu stroju, godziny wychowawcze na temat zasad kultury stroju, przykłady dorosłych	
dba o porządek w miejscu nauki	codzienne funkcjonowanie w szkole wspierane przez dorosłych -systematyczne sprawdzanie wykonanych zadań, cierpliwe	
systematycznie odrabia zadania		
wykonuje polecone prace		

cierpliwie czeka na zabranie głosu	zwracanie uwagi i pomoc w znalezieniu rozwiązań w sytuacji niewłaściwego zachowania	
naprawia krzywdy		
nie krzywdzi obmową, dokuczaniem wyśmiewaniem się		
ze spokojem znosi przeciwności i niedogodności	wycieczki, codzienne funkcjonowanie, godziny wychowawcze, rozmowy, przykłady, przygotowanie do egzaminów, konkursów, zawodów, pomoc innym, warsztaty umiejętności społecznych	
umie się cieszyć z sukcesu swojego i innych		
potrafi podejść do siebie z dystansem i poczuciem humoru		
widzi co można poprawić, ulepszyć i podejmuje działania w tym kierunku	działalność na rzecz społeczności szkolnej, kolegów, koleżanek, rodziny, ludzi potrzebujących, przygotowywanie uroczystości, udział w życiu Kościoła	
dba o dobro kolegów w zakresie niematerialnym i materialnym		
dba o dobro szkoły		
dba o dobro rodziny		
dba o dobro Ojczyzny		
dba o dobro Kościoła		
jest odważny	poznawanie przykładów życia, dyskusje, spotkania z ludźmi z innych kultur, wyjazdy, lektury, lekcje historii, lekcje j. polskiego, geografii, udział w akcjach na rzecz środowiska, uroczyste świętowanie Dnia Matki, Dnia Ojca, Dnia Babci i Dziadka, Dnia Nauczyciela, Dnia Życia Konsekrowanego, praca w schroniskach, dokarmianie ptaków, zbiórki na rzecz zwierząt, dbanie o zieleń,	
uznaje prawo innych do wolności		
potrafi okazać wdzięczność i szacunek innym ludziom		
ma szacunek wobec innych wyznań, narodów i kultur		
szanuje zwierzęta i otaczającą przyrodę		

BŁOGOSŁAWIENI, KTÓRZY SIĘ SMUCĄ, ALBOWIEM ONI BĘDĄ POCIESZENI. BŁOGOSŁAWIENI MIŁOSIERNI, ALBOWIEM ONI MIŁOSIERDZIA DOSTĄPIĄ.

ZBAWCZE STRAPIENIE, KTÓRE SPROWADZA MIŁOSIERDZIE		
CELE SZCZEGÓŁOWE	**SPOSOBY REALIZACJI**	**ODPOWIEDZIALNI**
Uczeń:		
kształtuje odpowiedzialność za siebie, za swój wpływ na innych, na środowisko naturalne, wspólnotę klasową, szkołę, rodzinę, Ojczyznę, Kościół	lekcje wychowawcze, lekcje religii, lekcje biologii, lekcje historii, lekcje WOS i pozostałe	katecheci, wychowawcy, nauczyciele, psycholog, pedagog szkolny, duszpasterz szkolny, dyrektor
dostrzega problemy i zagrożenia	interesowanie się otaczającym światem	

współczesnego świata i twórczo angażuje się w przemianę rzeczywistości	poprzez śledzenie wiadomości, zajęcia dotyczące aktualnych problemów, dyskusje na temat problemów współczesności, zaangażowanie w dzieła podejmowane przez szkołę, Caritas i Kościół,	
rozumie, że poprawa świata, to sprawa codziennej pracy, własnego rozwoju dla dobra swojego i innych		
potrafi przyznać się do błędu i go naprawić	lekcje wychowawcze, warsztaty umiejętności społecznych, wszystkie zajęcia szkolne,	
umie współczuć		
potrafi pomóc w zmartwieniu		
dostrzega innych ludzi i ich potrzeby		
umie korzystać z pomocy		
umie prosić o pomoc		
potrafi pomóc innym bez narzucania swojej woli		
rozróżnia potrzebę poproszenia o pomoc dorosłych od skargi		
troszczy się o chorych		
potrafi zwrócić uwagę komuś, kto źle robi		
jest wyrozumiały dla niedoskonałości innych		
potrafi wybaczyć		
broni dobrego imienia innych		
dostrzega dobro w innych		
potrafi podziękować i pochwalić		
jest cierpliwy w dążeniu do celu		

BŁOGOSŁAWIENI, KTÓRZY ŁAKNĄ I PRAGNĄ SPRAWIEDLIWOŚCI, ALBOWIEM ONI BĘDĄ NASYCENI. BŁOGOSŁAWIENI, KTÓRZY CIERPIĄ PRZEŚLADOWANIE DLA SPRAWIEDLIWOŚCI, ALBOWIEM DO NICH NALEŻY KRÓLESTWO NIEBIESKIE.

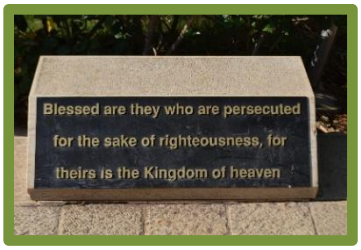

PRAGNIENIE SPRAWIEDLIWOŚCI, SILNIEJSZE OD PRZEŚLADOWAŃ		
CELE SZCZEGÓŁOWE	**SPOSOBY REALIZACJI**	**ODPOWIEDZIALNI**
Uczeń:		
zna najważniejsze fakty z historii Zbawienia	lekcje religii, rekolekcje, lekcje historii, godziny wychowawcze, wszystkie zajęcia szkolne i pozaszkolne	katecheci, wychowawcy, nauczyciele, psycholog, pedagog
wie, że źródłem prawdy i sprawiedliwości jest Bóg		

rozumie, że pełnie człowieczeństwa może osiągnąć poprzez współpracę z łaską Bożą		szkolny, duszpasterz szkolny, dyrektor
zna najważniejsze fakty z historii Polski		
dąży do poznania prawdy		
rozumie wartość zdobywanej wiedzy		
dostrzega, że między wiarą a rozumem nie ma sprzeczności, że rozum służy poznawaniu prawd wiary, a wiara pomaga w zrozumieniu praw rządzących światem	lekcje przedmiotów przyrodniczych, matematyki i pozostałe	
umie stawiać sobie cele	godziny wychowawcze, wszystkie zajęcia szkolne, działania charytatywne, wolontariat, codzienne działania w szkole, budowanie relacji z kolegami i koleżankami,	
jest wytrwały		
rozróżnia dobro od zła		
wybiera to, co dobre		
potrafi postawić obiektywne dobro nad własną wygodą		
jest obowiązkowy		
dotrzymuje obietnic		
potrafi ponosić konsekwencje swoich wyborów		
broni wartości		
wspiera dobre dzieła		
nie ulega względom i namowom wbrew swojemu sumieniu		

BIBLIOGRAFIA:

1. Jorge Mario Bergolio, Papież Franciszek, Wymagania i Pasja – o wychowaniu chrześcijańskim, Esprit S.C., Kraków 2013
2. Jadwiga Zamoyska, O wychowaniu, Instytut Edukacji Narodowej, Lublin 2002
3. Joanna Szymańska, Programy profilaktyczne. Podstawy profesjonalnej psychoprofilaktyki, ORE, Warszawa 2012
4. Sir John Templeton , Uniwersalne Prawa Życia, WAM, Kraków 2013
5. Adele Faber, Elaine Mazlish, Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły, Media Rodzina, Poznań 2013
6. Krzysztof Wojcieszek, Wygrać życie, Rubikon, Kraków 2002
7. Diane Tilman, Pilar Quera Colomina, Wychowanie w duchu wartości, WSiP 2000
8. Janusz Korczak, Jak kochać dziecko, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 2002